

ANY V

NÚM. 211

BARCELONA 9 SETEMBRE 1892

Fa un any no tenia un ra!
mes desde que al seu senyor
lo yaren fer concejal,
que 's troba... un xiquet milló.

P. DE VILA
92.

CRÓNICA

El precios Parch de la Ciutat dels Comtes, paradís terrenal dels caloyos y miserias; fomentador dels amors de contrabando; panacea dels vells xacrosos; vida dels poetes; xuclador de las arcas del Municipi, etc., etc., etc..... parla per boca dels teus anechs y treume d' un dupte!

De qui son tos hermosos pasetjos? Qui es l' amo de tas pollancas y magnolias; de tas aufabregas y clavellinas; de tots los teus arbres, arbrets y floretas que 'ns delectan la vista, portant purissimas essencias a nostres nassos infectats per las emanacions corrompudas d' orinadors y clavegueras? De qui es aquell safreig d' aygua cristallina que coneixem baix la pomposa denominació de *lago*? Qui es lo propietari d' aquella grrrran cascada; de aquelles pajareras, y d' aquells micos tan descarats que no respectan lo pudor de las nenas casadoras ni 'l rubor de las viudas recatadas y que mes de quatre cops han sigut causa de que s' enrajolessin las galtas d' un artiller en estat de mereixe? Y per últim: De qui son tot aquell bè de Deu de bestias fieras, que en la patria de las bugaderas nasqueren, la immortal Horta, y ab biberon foren criadas a salta de dida qu' ab sa blanca llet volgués alimentarlas?

Jo ja hi llegit varias vegadas aquells lleterets que clarament expressan que tú, y 'ls teus jardins sou dels habitants de Barcelona; pero aixó Parch del meu cor, es una *camama*. Tú vens a ser per nosaltres, lo que es per molts pelats lo tenir *terreno a l' Habana*.

Tu 'm recordas a aquells jovenets de primera volada que reben de mans de son papay un duro cada festa, pera que puguin treurel sovint de la butxaca y ensenyarlo als amichs y enlluhernar ab ell a la seva xicota; pero que si l' *escrostonan* reben—també de mans de son papay—una solemne garrotada.

La comparació no pot ser mes justa: Tu 'm costas ho pots ben creure, un cop de bastó als *cranchs* que 'm va fer veure las estrelas... no, no van ser las estrelas: un dels teus guardians qu' estava amagat detrás d' un arbre.

M' explicaré.

Eram al temps de la Exposició, y encare que jo estava convenut de que podia trepitjar lo teu terreno sense pagar cap classe d' entrada, puig soch fill de Barcelona, —nascut al carrer de la Tapineria en una casa que té gas a l' escala y *safreig cada tres dias*, per mes senyas—vaig despedirme de la única pesseta que tenia, y després d' haver *rodal la simia*, vaig entrar en ton recinto gronvant lo meu cos, fent dar voltas al bastonet que uso per las festas, y llensant per qui y per illá miradas incendiarias.

¡A tots los que *morim* d' escriure, quan la butxaca 'ns baixa, l' amor 'ns puja!

Sentada en un banch, a la vora d' un d' aquells lletereros que diuhen; «Este Parque y sus jardines...» hi havia una *jamona* de cutis fi com los bitllets de banch, grassona com un *Niño*, bellugadissa com una anguila, vestint l' honros sach de teixit de las fillas del trevall.

¡Ah! tenia un cistellet al seu costat.

¿Que fas—vaig dirme—t' hi declaras ó no? Es vritat qu' un jove ab bolet y calsas amples fer l' amor a una dona del poble, pot fer riure; pero, en fi, pit y fora, en

Tenorio t' en podia donar vintinou a acabar trenta, y exclamava satisfet:

*¡Ha recorrido mi amor
toda la escala social!*

Y vaig declararimhi ab tot lo foch que puga ferho un fill del carrer de la Tapineria y ella reya, y jo per coronar mas amorosas paraulas, ab un cop d' efecte anava buscant ab la vista alguna flor de las que m perteneixian segons lo lleterero, y vaig veure una flor no exquisida ni molt menos, vaig veure un humil clavell de moro, y l' vaig arrancar ab intenció de regalari a aquella dona, perque era meu, perque soch tan ciutada com qualsevol altre, pero m guardia imprudent me l' va fer deixa anar clavantme una garrotada als dits, d' aquellas que fan perdre 'l mon de vista.

Jo no vaig tornar m' perque m' va deixarinu'l per ferpinyas, y... per por de que m' en clavés un altre, pero vaig cridar, va venir gent, y vaig fer saber que s' havia atropellat a tot un propietari del Parch de Barcelona —sempre es un desahogo— y vaig fograr que 'l guardiá me digués a l' aurella quan m' en anava: *Usted tal vez tenga rahó en lo que diu de ser propietario, pero yo no le he pegado el bastonazo porque haya cogido la flor, sino porque esa mujer es mi dona que me trae el dinar.*

Lo guardiá, donchs, me picava 'ls dits perque atacava la seva exclusiva propietat, no perque fes us de la meua. Y encare qu' havés sigut per lo últim, hi hauria l' atenuant de que cobrava pera *atropellar propietarios*.

Ja ho sents, precios Parch de Barcelona, un dels teus guardians creu que tinch rahó en lo de serte propietari y per lo tant de que t' en sigan tots los barcelonins.

¿Perque permets, donchs, sense obrirte y engolirho tot, que se tranquilon lo punt destinat a las bestias fieras, ab lo tu d' existir una entrada als que las vulguin veure, que sera la general de un ralet ab la rebaixa fins a deu centims pels soldats y didas?

¿Si tu ets hostre, per que havem de pagar pera visitar per allá ahont be nos sembli?

En bona hora que 'ls regidors que tals cosas projectan s' exhibeixin en un barracó en tos terrenos, tocant l' orga... ó 'l violón, es igual, menjant estopa y fent *quatre planxas* per distreurens, encare que siga pagant entrada; pero aixó de fernos esquitjar la bossa per veure las fieras, a mes d' arbitrar, es soberanament ridicul.

Com pot anar bé la *menagerie* municipal, si molts ni de franch volen veurelas las fieras.

Si no qu' ho diguin los gendres y 'ls contribuyents que no poden veure ni en pintura a las sogras y 'ls recaudadors.

PRINCEP DEL CONGO.

BEN RESPOST

—Vols ferme un favor, Narcís, que 'm treurás d' un gran apuro?
—¿Qué vols?

—Que 'm deixis un duro per sortir d' un compromís.

—Tórnem el que 't vaig deixá p' el Jané d' el any passat y quan me l' haurás tornat t' el podré torná a prestá.

J. MIRALLES.

LAS MÈVAS XICOTAS

(Redolins)

Ab permís d' ellas (s' entén)
vá aquí la llista següent:

Fina, jove y moreneta
era m' aymada *Antonieta*.

Una extremada pollita
resultá ser la *Juanita*.

Vingué després l' *Asunción*:
m' estimava més que 'l mon.

La *Carolina*, una rossa
qu' era, per cert, bona mossa.

La *Margarida*, una nena
d' ulls negres, bastant morena.

La desgraciada *Dolors*,
víctima dels seus amors.

Y vá venir la *Pilar*,
qu' era un tipo... regular.

Va seguir després la *Emilia*
que are es mare de família.

La *Pepeta*, sarrallera,
petiteta y sandanguera.

Una *Remey* va vení
que patí massa per mi.

Tinch una *Eugenia* a la llista
qu' era una hermosa modista.

La *Mercedes* aquí surt
que sempre 'm feya anar curt.

Una *Carmen* aixerida
que 'm deya «amor de mi vida».

Una *Juanita* segona
qu' era molt jove y molt mona.

Y, finalment, altra *Caime*...
ab aquesta vaig casarme.

Deixo per 'questa vegada
molts amors... de cantonada.

PEPET DEL GARRIL

AGUDITS

— En tot soch metódich; sempre porto en la butxaca
cinch duros á disposició dels amichs.

— Home, 'm vens bé: fès lo favor de deixarme'ls.

— No puch. Si te 'ls deixo ja no 's portaria al butxaca
á disposició dels amichs.

Diálech:

— Ignorava que acabavas de menjar, si ho hagués
sapigut no t' haguera dat la notícia de la mort de la
teva sogra.

— No importa, amich meu: tornaré á menjar.

Donya Filomena sorpren á la criada remenant la salsa
ab la punta del dit.

— Aixó no está bè, Sinforosa, li diu.

— Rero ¡senyora! vo'dria vosté que per fer aixó em-
brutés una cullera.

JOSEPH. M.ª FELIU

PER UN SONET!

Se diu qu' un á Madrid ha iniciat
un certamen en que lo mestre aquet
ab mil llaunas premia lo sonet
que resulti millor, segons jurat.

¡Mí pelas! ¡doscents duros! ¿no es vritat
que qui 'l guanyi podrá ben di que ha tret
la rifa sense haver comprat bitlet?

¡quina vinya si es un poeta tronat!

Com es que aquí no surt cap aixerit
que als versos dongui en premi algun duro?
encare que ensalsá 's dega á un embu?

¡Animarse! que aixó pot dur molt crit
y felleu á las festas donar pot,

¡sobre tot si 'l que 'l guanya 's troba aixut.

J. STARAMSA.

AVISOS

Músichs sense contracta que ho sápigán fer tot, (lo
del seu sexo s' entén,) se ls dará colocació en un teatro
de Catalunya; puig 'l émpressari es un home recte que
sols vol protegir als seus camaradas.

Nota important: Además de las gangas que se 'ls pre-
sentin, se 'ls concedirá benefici.

A UNA NENA

¿N' es tan gran lo meu amor!

¡N' es tan sorta ma passió!

¡Y, tan dolça l' ilusió!

que per tú sento Leonor!

que si tens de roca 'l cor

no volentme un poch aymá,

tot seguit me faig matá

posantme sota 'l carril,

(¡entenemse!... lo d' en Gil,

lo nen xich de mon germá.)

E. MONTANA

POESIA

Lo camp, lo bosch, la verneda,

lo cel, lo riu d' aygua freda,

las nevas de cabells d' or,

l' església, lo cementiri,

las flors que aymém ab deliri

per sa delicada olor;

la mare que 'l nenet besa;

lo vell que 'l rosari resa

balp de fret apròc la llar...

lo soldat que á la batalla

ha resistit la metralla,

lo nauvi almitj del mar,

lo sol, la lluna, la nitada,

la polleta enamorada

que d' ausencia 's va marcint...

las balladas á la plassa,

l' ayre que murmurant passa

y poch apoch va morint...

Tot, tot aixó es poesia,

tot aixó m' inspiraria

si no fós ¡O! sort fatal!

que fa prop d' una setmana

tenint com tinch molta gana

no 'm deixa menjá un caixal.

J. T. y R.

ACTUALITATS

—Veurá senyora... faig lo que 'm dona la gana.
—Es clar... aquest ajuntament ab lo seu mal exemple
ns perdrá hasta lo servey.

ERVETAS

—Dígalshi quan vingan que fare los fochs mes barato.
y que... dels cohets que enjogui de menos, ja anirém á
sopar..

PREPARATIUS

—Aboca, aboca que ja s' ha acabat la misèria!

—¿Que 'm tocará á mí de las 4,500 pessetas diarias?

Reig
1892

Una professó d' aquets tipos, no hi estaria malament en lo programa.

Le retour des hirondelles

os hi diré. Ja que veig qu'alguns periòdichs ha pegada en indilgar títols francesos a los seus articles, y que un concejal dels d'avuy cita frasses també ranspirenaicas per disfressar la seva crassa ignorancia, y no volent ser menos, no meno per *Le retour des hirondelles*, als primers que morts de fastich, ó per anèmia de Lossa, ó perquè mentras han sigut for.

lo Tribunal los ha anat a trobar a casa deixant un requeriment, abaldonant les obligacions hont hi han passat un estiu d'infern ab un sol qu'esberla las pedras, y arriban a casa seva ab una cara molt diferenta de quan ne varen sortir.

Dels primers que he citat es la familia del regon pis de casa... un senyor de bon regent y una senyora grossa, sen e familia, havent, segons diu ella, la senyora Dolors, fet tot lo possible pera tenirne, fins arribá a oferir a la Verge de la Llet que 'l primer fill que tingues, si fos mascle lo faria tirar per *hermano* del Hospital y si fos... lo altre, pera recadera d'algun convent de monjas;... pero *ni por esas*... y no han tingut altre remey qu'afillarse un gos petaner que es lo que gosa de totas las llibertats possibles, hasta l'extrém de caixalar las pantorrillas dels visitants a la casa, a ciencia y paciencia del matrimoni de seca.

Aquest estiu varen anar al país d'hont la Sra. Dolors es filla... una població de la costa, mes cálida que Manzanillo en la Isla de Cuba. Sort que hi ha una caseta de banys hont hi acudeixen cada tarde tots los vehins y vehinas de la vila. ¡Pobre senyora Dolors! Ella prou devia ferse l'illusió de refrescarse cada dia lo *mont-golfier* que Deu li va donar per ventre, pero la dona proposa y don Arcis, qu'es lo seu marit, va disposar lo anarhi un sol dia.

Lo Sr. Arcis es molt gelós, de costums severas, fins crech qu'es de l'associació dels Pares de familia, y no va trobar bè que la seva costella s' banyés en companyia d' homes qu' encara que duhen taparrabos... ja sabém tots ahont arriba lo que tapan.

Lo primer dia, fortuna que lo Sr. Arcis portava lo sobretodo d'hivern pera ferhi do mir lo *fill adoptiu* mentras se banyessin, del contrari ni aquell bany hauria pres la senyora Dolors, pero ja hi eran, y ho va permetrer obligantla a posarse lo sobretodo damunt lo trajo de bany comprat al Sigle, y las ulleras blavas qu' usa lo Sr. Arcis per, d'aquest modo, ensenyar y veure lo menos possible.

De tots modos no va valerli a la senyora Dolors aquest trajo per evitar un disgust molt gran, segons vaig sentir qu' explicava la carbonera de baix a la minyona de la casa.

A la *cuenta* ab lo pés del sobretodo empapat d'aygua, la senyora Dolors anava a fons, y un mariné la va treurer quan ja s'havía begut l'aygua de mar necessaria pera fer aygua sedativa per un any del Hospital de Santa Creu, pero don Arcis va armar la *gorda* per-

que d'eu que lo mariné va agafar a la seva dona per una part que a n'ell no li va fer cap gracia. La senyora Dolors jura que no va ser pel lloch hont diu lo senyor Arcis sino que va ser per lo cul dels pantalons de franela b'ava. Lo cert es que no s'van acostar mes a la caseta y desde aquell dia varen llogar una portadora hont hi prenian los banys, ab tota la castetat d'un prohóm de "La Trasatlántica".

Los del tercer, segona, també es una familia que ja ha tornat. A juets son uns que viuh'n ab lo que guanyan las dagas noyas, cusint parayguas per 'n Cuadros.

Aixó sí, no faltan a l'hivern a cap puesto hont s'hi vagi d'arrós, y a l'estiu, ja se sab, han de seguir la moda d'anar a fora encara que no siga mes que per los seus contextulians del *Centro Lirich Dramátich*.

Lo seu anar a fora es ficar e a casa un oncle que te una botiga de sabater al Camp del Arpa. Se que li donan un tant per tota la temporada inclusa l'obligació de que las noyas han de cusir forros a la màquina.

Pobrets! ¡Abans d'ahir van arribar tornant màgres com espárrech. També tenen gos, qu' aqui la passa molt be, pues hi ha una fonda de sisos al costat de casa en la que lo deixan entrar basta que siguin vehins.

Creguin que m'va fer llástima; pobre Colom! va arribar ab la qua entre camas y desde 'l quart pis li vaig contar totas las costellas. Ni va entrar a la escaleta; fent un saltironet, qu' hasta las potetas li van fer figa, va passar de llarch ficantse a ca'n Sisos y no sortintne fins que varen tancar la botiga.

Pobre bestia!... com que tothom ja havia sopat es va atracar d'escombrarias deixant ho net que s'podia llepar.

Repárintho, tots lo que arriban abans del Setembre, es que tenen algun impediment, y aquest any que la calor s'ha enfiat tant, encara mes.

Jo m'he fixat ab la gent que vaig veure a Barcelona lo 15 d'Agost; tindrán molts diners, pero jo no 'ls hi fariá pas quatre pessetas. Si jo las hagués tingudas no hauria passat l'estiu aquí, encara qu' hagués hagut d'arribar mes màgre que 'l gos del tercer, ó un mariné m'hagués agafat l'Agneta pel cantó que va fer enfida tant a don Arcis.

Pensin qu'hem arribat a 34° y 6 décimas a la sombra.

SERRALLONGA.

CRIDA

Tararí... tarí... tarí...

Pe 'l que puga conveni
a tothom faig sapiguer
que 'm vull vendre la muller
y estar sol fins a mori.

Las condicions, com veuréu,
no crech que mal las trobéu:
no 'm va costar cap diner,
y com lucro no hi vull fer,
la dono pe 'l mateix preu.

Si ab las condicions aixis
existeix mortal felis
que s'en vulga encarregar,
ja la pot veni a buscar:
Bolas, tretse, segon pis.

A. FERNÁNDEZ.

UNA EXCURSIÓ AL MONTSENY

III

ETA l' arrossada y acabat de *menjar café*, várem passar la tarde passejantnos pe 'ls voltants de l' ermita. Visitárem la iglesia y repassárem los *ex-votos* que guardenixen las parets; várem fer una visita á la capella de Sant Miquel *dels Barretons*, (qu' es un sant que cura lo mal de cap á qui 'n pateixi, si se li resa un pare-nostre posan se lo qui resa un dels barretets especials que allí terra 's trovan,) qual capella está situada al demunt, com qui diu, del santuari, al bell costat d' un single que casi toca las parets del antich convent de monjos. Allí várem fer la *siesta* y altrás cosas de verdadera necessitat (?), inscriguérem noms en las rocas y 'ns recreárem contemplant lo paisatge.

Allí dessota de la montanya, en direcció Nort, se destaca lo poble de Viladrau en mitj d' una fértil planuria que convida á viurehi; poble celebrat per sa especial situació geográfica. En temps de guerras civils ha sigut sempre lo quartel dels facciosos per ser la *clau* de las Guilleries, de las immensas bosqueries tan renombradas per molts conceptes en la historia de Catalunya. En lo plá de Viladrau s' hi contan masías bonas y fincas de recreo, distingintse entre las primeras la coneguda per *can Gat* y, entre las ultimas, *La Sala*. En la mateixa direcció de las Guilleries, alsant més la vista, se divisa lo *Grau d' Olot*, al Noroest y abaix se descubreix part de la plana de Vielh, quedant tapadas per distints turons y serras las poblacions de Balenyá, Séva, Tona y Taradell. Pe 'ls cantons de Moyá, Manresa y Bergá la boyra s' hi extenia. De la banda de Llevant y Sud rés se pot veure; ho priva la mateixa montanya. Per *pendre vistas*, lo punt de Sant Segimón es lo més dolent del Montseny, puig queda molt ensotat; es precis pujar á Matagalls.

Esperant que 's fès fosch, várem recorre tot lo recinte sens' allunyarnos massa, y beguérem en la font *dels Capellans*, visitant de pas la cóva ahont, segons la tradició, vivia lo Sant anacoreta: després d' haver estímbat algú roch rostos avall, 'ns retirárem, entre *dos llustres*, á la nostra celda.

*
*
*

A las 6 del dematí següent va sortir de Sant Segimón la *caravana* guiada per 'n Ton, (un pastor qu' es lo *guia* dels excursionistas), cap al cim del turó de Matagalls. Avensarem, pujant sempre, fins á trovar la carena que s' ajunta ab un camí guardat per vells castanyers y matas que conduheixen á la font *del Escot*, (2.700 metros) Aquí várem fer parada novament per esmorsar y tastar l' aygua *frappée* que regala d' una canalota empotrada casi á ran de terra.

Várem passar per un paratje alfombrat d' un hervey atapshit que ab la humitat, es capás de fer reliscar al home més sapat y tiesso.

A la mitja hora de caminar, passada la font, distingirem ben bé y, relativament, molt aprop ja, segons

semblava, la famosíssima creu; empró, ans d' arribarhi s' aná pronunciant més y més verticalment la malehida pujada, fins al extrém de ferse casi inaccessible lo cim del mont. Agotant nostras humanas fórsas, fent esforços suprems, impulsats per un desitj vehement y atrets per un imán misteriós, feyam via Calvari amunt, frenétichs, com si volguéssim tots apoderarnos d' aquells dos superbs tronchs de roure encreuats, que més s' enlayravan com més aprop 'ls teniam. Per fi, esbufegant, suhant á raig fet, várem legrar acamparnos al peu mateix de la creu, conseguint l' alcans d' una de las alturas mes notables de Catalunya, (3.150 metros) .. Postració general; rendició complerta: de la ascensió á Matagalls n' hi ha per' matar un *cos gran*.

M' olvidava fer constar que desde Sant Segimón fins aquí ahont som are, los excursionistas se topan á cada pas ab uns companys *cornuts* que ni mica de goig fan y que son únichs habitants eu aquellas elevadas regions desertas, inhabitadas per sers humans: manadas de bous s' escampan per aquells prats accidentats y perillosos; allí pasturan lliurement sens' que ningú 'ls cuydi, ni guardi: los amos del bestiar, vehins de Viladrau ó de Sant Celoni, enjegan los remats al Montseny á mitjans de Juny y allí 'ls deixan fins a mitj Setembre. Los crits d' aquellas feras ab banyas, anunciant sa *real* presencia en aquellas soletats y 'l só fúnebre de las esquellas dels *mansos* són d' un efecte gens agradable. Sort tinguérem del gos que acompanyava al guia, que 's cuydava ab sos lladruchs de fer allunyar als toros que 'ns *plantavan cara* ó, de lo contrari, ja 'n veyá convertit en un *Lagartijo* per forsa.

J. BARBANY.

Creu de Matagalls (Montseny) Agost, 1892.

(Seguirá.)

ANUNCI

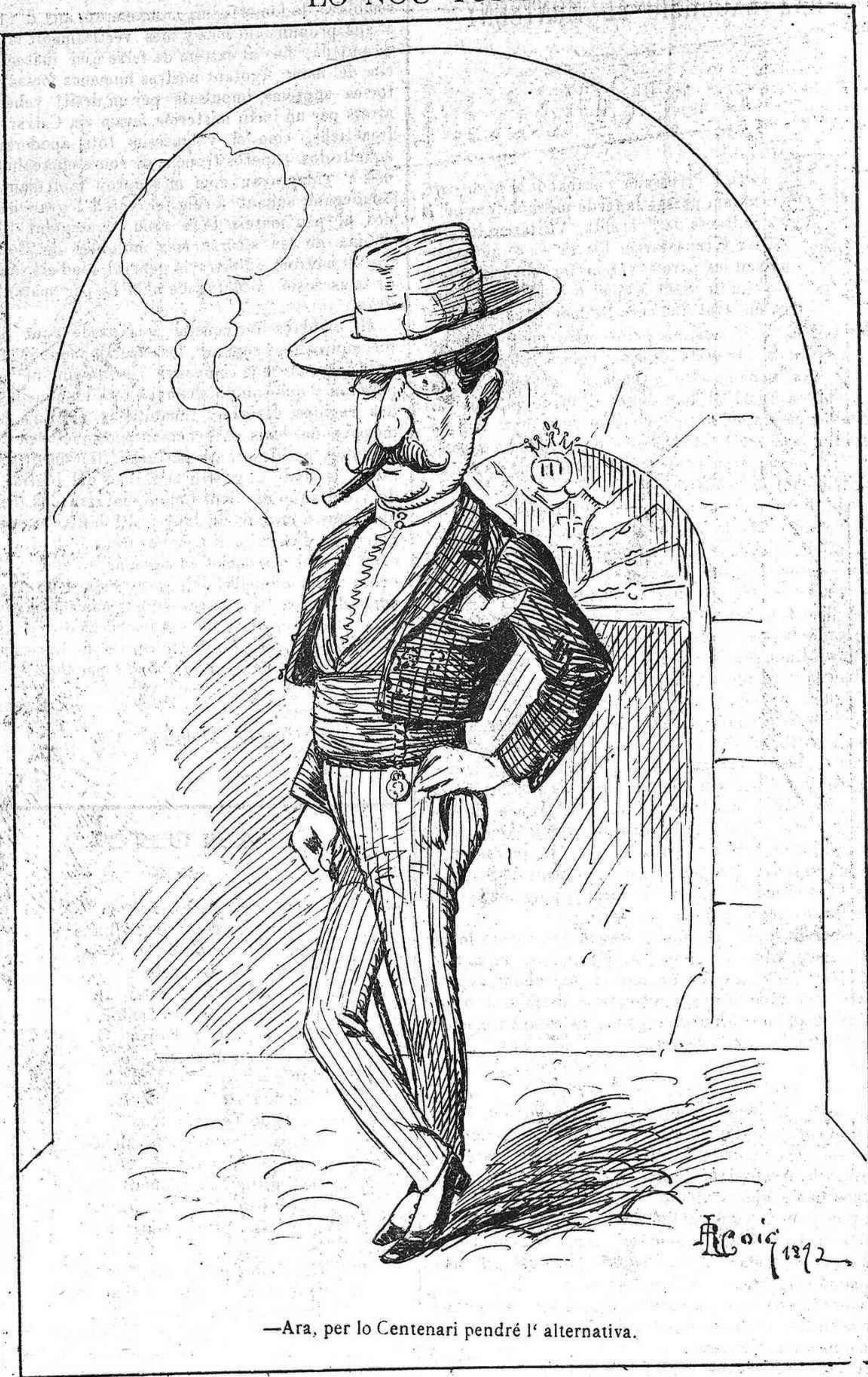

Per medi de LA TOMASA
S' anuncia á tots los clients
Que en lo carrer de las Moscas
Lo dia nou del present
Se trobá joh cosa estranya!
Puig no 's pert tan facilment
Una boquilla de banya
Ab inicials d' argent.
Son duenyo per obtenirla
Deu anar de cos present
Carré de Tantarantana
Despaig de llonguets calents,
Y no mes donant las senyas
Se li tornarà al moment.
Advertintli que no hi fumi:
Sí es casat principalment:

(Los faig aquesta advertencia)
Que no es prudent; vatua 'l mon
Portar banyas á la boca
Perque es molt aprop de 'l front.

Per la cópia,
ALI-BEY-BEN-MORRUT.

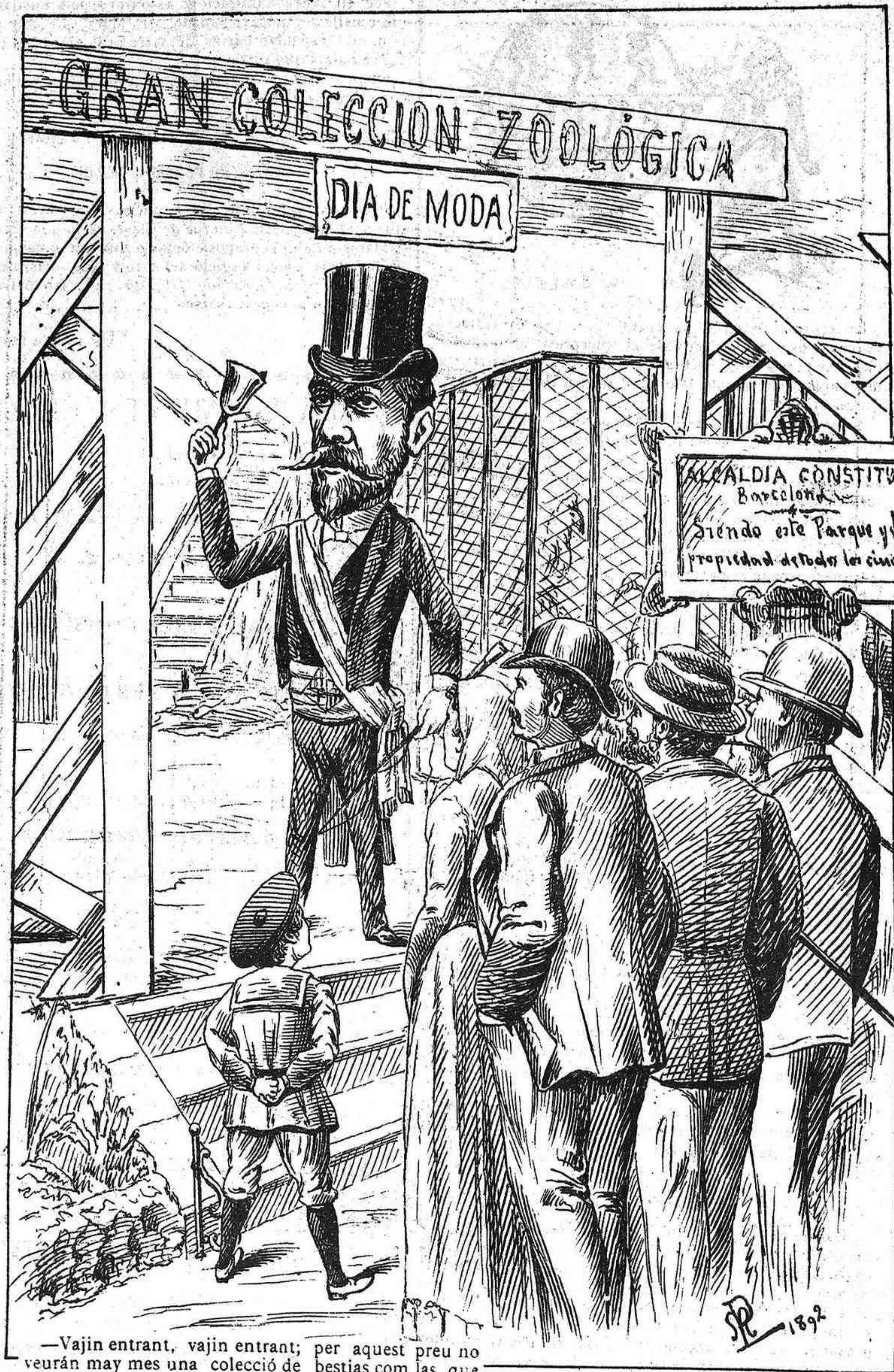
LO NOU TORERO

—Ara, per lo Centenari pendré l' alternativa.

¡LO GRAN NEGOCI!

—Vajin entrant, vajin entrant; per aquest preu no veurán may mes una colecció de bestias com las que tenen al davant.

NOVEDATS

Las representacions de la ópera *Faust* han donat lloch á veure en escena lo elegant Siebel interpretat ab verdadera maestría per la Srta. Fábregas, que lográ sentirse sumament aplaudida en tota la obra y principalmente en l'aria del quart acte.

També se distingeix d' un modo particular en lo important personatge de «Valentin», lo barítono Sr. Mestres, que en la escena del desafío y mort doná mostrás de visible adelanto, havent sigut per lo tant aplaudidíssim, los demás artistas no van convencer ni fer la pó al petit de casa.

L' ópera que fins ara ha sigut de major éxit, es indubtablement la tan coneguda del mestre Verdi, *Il Trovatore*, ja que tant las Sras. Ferni y Fábregas, com los Srs. Bugatto y Rubi conseguixen arrebatat al públich per l' ajusty colorit que saben donar á tan inspirada ópera, mereixent, ab tot, la distinció de sos companys lo Sr. Bugatto que en lo protagonista alcanza un triump, principalment al cantar lo *Matre infelice*, que totas las nits té que repetir per acallar los aplausos del públich.

La orquesta y coros, notables, baix l' acertada direcció del mestre Goula (fill).

Pera avuy está anunciada la ópera predilecta de nostre públich *Gli Ugonotti* de la que preveuriam un éxit si fos interpretada per lo quarteto que lo públich ha distingit en gran manera en las representacions de *L' Ebreu* i *Il Trovatore*.

CATALUNYA

Dissapte passat y ab casi un plé debutá la companyia dramática italiana de Novelli-Leighé, ab *Kean*, producció de Dumas (pare), que coneixiam per haverla vist representar al gran Rossi en nostre teatro Principal.

A pesar d' haver anunciat la Empresa aixís com també alguns sueltos oficiosos procedents (sens dupie) de la mateixa, que Novelli era l' actor dels actors, en lo protagonista de l' obra de Dumas se 'ns presentá á l' altura dels defectes y qualitats del nostre Vico, puig que durant lo curs de la representació entre escenas recitadas ab verdadera pesades y desentonació y estar completament distret, n' hi encaixa de executadas ab un primor digne dels reputats artistas.

Lo conjunt deixá bastant fret al auditori, no justificant los exorbitants preus senyalats, que per lo crescuts, no hi ha exemple de cap empresa anterior que s' hagués atrevit á tant.

CIRCO EQUÈSTRE

Dissapte passat tingué lloch lo benefici del clown *Bebé* y son company *Adolph* ab graciosos passatemp interpretats ab bastanta *sombra* per los beneficiats. Com á fi de festa s' executá una pantomima titulada: *Los apuros de un asistente*, la que revelá clarament que son autor (especie de Pina y Dominguez) tingué que trencarse molt poch lo cap pera pensarla, ja que l' argument de las escenas es traduhit (mimicament parlant) de la tan coneguda pantomima *La posada de la buena vieja* representada en tots los cafés cantants en que s' executan aquesta classe de obras.

Segueix sent l' admiració y assombro dels pusilánimes, los treballs del modern Sansón Mr. Marx que com diguerem, no l' espantan barras de ferro ni l' arredran pedras, per colossals que sigan.

Es un artista que lográ convence al contrincant si algun cop disenteix ab algú.

¡Com que lo deixaria com una coca!

¡Pobre d' aquell, á qui ell posi la grapa á sobre.

CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo 8 del present está anunciat lo 8 concert matinal que dará la Societat Euterpe de Clavé, en lo que además de cantarse notables composicions del inspirat músich-poeta, se donará la segona audició del coro á veus solas, del mestre Goula (pare), *La remor del Segre* que tan brillant éxit obtingué en lo concert passat.

UN CÒMIC RETIRAT.

TEATRO MUNT Y CIPAL

GRAN FUNCIO DE BARRILA

1. Sinfonia sobre motius de treurels á tots á cops d' escombras.
2. La comedia de costums descaradas en tres actes interminables.

LA SAL Y LOS CONSUMS

EMBUTXACA Y FES LO TONTO

Desempenyada per tota la companyia sense una nota discordant.

3. Intermedi amenisat per la Banda de *Picardia*, donant l' audició de la pesa musical,

Mil durets sense competencia

4. La bona pesa que 's dupta que tinga bon éxit

Secció Zoológica

Com qu' es faci que 's tiri algun tronxo durant la representació, se suplica al públich que vagi armat.

5. Y ultim: Lo monólech escrit expresament per aquest teatro.

Quins Fivallers!

Entrada: Per la Administració.

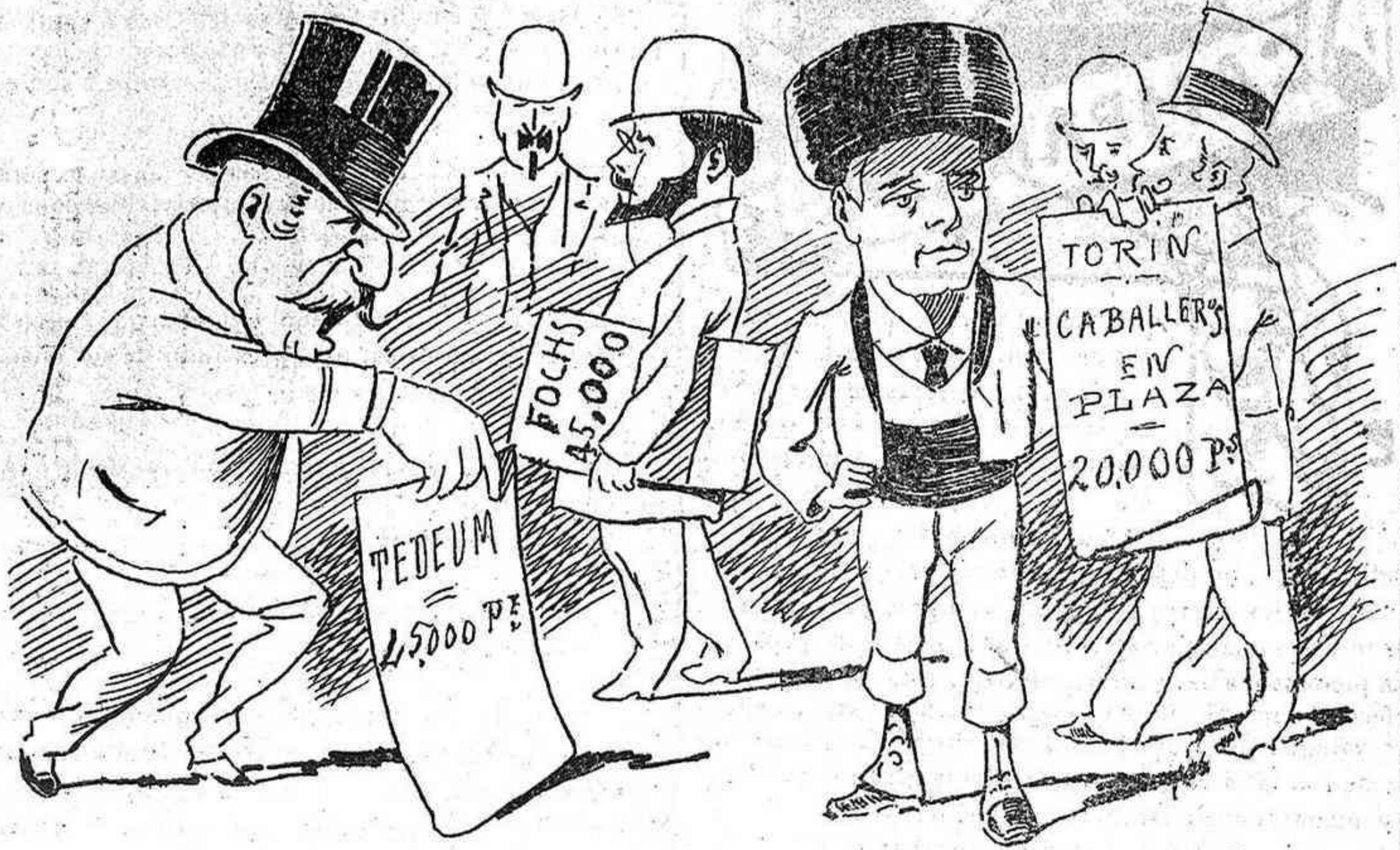
A LAS SET DE BUTXACA,

FOTOGRAFIAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 céntimos.
en sellos de correo

The Publishing Office — AMSTERDAM.

FIRAS Y FESTAS

—Tots xerran á qui pot mes,
y encara hi perdrán dinès.

—Me sembla qu' ara fora la gran ocasió de serme fer
un sobre todo nou. Ab 4 duros lo tindrán y poden....
apuntarne 40.000.

F

L'empresari de la plassa de toros de Orihuela vá perdre en una *corrida* 6 mil pesetas porque va corre la veu de que la plassa amensava ruina y no va acostarshi ningú.

Alguns amichs del empresari li aconsellaren que no dís cap mes *corrida* porque no mes las presenciarian los toreros y éll; pero l'empresari va deixarlos assombrats quan 'ls va manifestar que la festa próxima estaria plena la plassa, com may l'haguessin vista.

Y efectivament en tal dia va tenir l'empresari un plé á vessar, valentse per lograrlo de donar entrada lliure á tot hom y de col·locar á las portas de la plassa grans botas de vi hon't poguessim abeurarse tots los concurrents.

¡Qu' es bó l'arrós! ¡Per ell fins se esposa la vida!

Després encare 'ns queixarém de que 'ls que 's cuydan del arrós del pressupost no s' en vegin may tips.

¡Quantas inconsequencias se veuen en aquest mon de monas!

A Magenta (Italia) un burro vá *assessinar* á mossegadas y cossas á son amo, per qué aqhest volia enganxarlo al seu carro.

Ara no mes falta que los ases donguin lo crit de ¡llibertat! y aixis estarán contents los de la Protectora.

Demana un periodich que lo Sr. Governador posi coto á las *demasias* del nostre Ajuntament.

Y efectivament que diga tot hom si los actuals edils poden compararse á cap de las corporacions passadas ab questió de...tranquil·litat.

Com hi ha Deu, son uns edils que compleixen ab excés; es cert que son molt tranquils, pero tranquils y... algo mes.

Diu que la cosa 's prepara porque lo públich no puga entrar á la Secció zoológica del parque.

Be, aixó si s' ho ha posat l' Ajuntament al cap, haurá de posarsho als peus.

Sino... ja ho veurém.

Ja está casi arreglat l' entarugat del carrer de Pelayo y que segons lo dictamen d' algun que hi entén, hi ha *adop* per mes de... 15 dias.

Telegrafian de Oran qu' han ocorregut alguns cassos sospitosos.

¡Que reben gallinas del Mar negre?

Que fassin com aquí que no 'n deixan passar una.

Eyl... sola.

L' actual empresari *modelo del Eldorado* no dona passes ni al *Sursum Corda*.

Aixó si, los musichs quedan fora d' aquesta prohibició.

'S coneix que lo Sr. Salvat es del Coro ó sigui dels que tocan lo violón.

D' aixó se 'n diu *entendrehi*.

Lo dia nou del corrent comensa los ensajos pera la próxima temporada d' hivern; la companyia Catalana y Castellana del Teatro de Romea.

Sembla que en lo referent al Centenari de Colon l' Ajuntament estará autorisat pera prescindir de subastas.

Tira peixet..., quina vinyal

Al Sr. Bosch y Fustagueras volen manifestarli á Madrid que no 'l volen.

¡Quina popularitat!

S' han registrat cassos en Munich.

¡Ojo ab la cervesa!

Lo gasto de la Catedral pera commemorar lo Centenari del descubrimient de las Américas diu que costará 4,500 pessetas diarias.

—¡Volèu dir que la gent del proxí n centenari serán tan burros com nosaltres?

¡Ditxós Colón!

Sembla que los estanquers estan que trinan ab lo representant de la arrendataria de tabacos en aquesta ciutat.

Que 's declari en *huelga*

Ja fumarém tronxos de col.

Surtirá mes barato.

Y no podrém pendre mai.

L' Excm Sr. Ministre de la Governació, D. Raimundo Fernandez Villaverde, ha tingut la amabilitat de remetre 'ns un tomet que conté las instruccions sanitarias contra el cólera, redactadas per los doctors D. Ramon Felix Capdevila y D. Carlos M. Cortezo, per encarrech de dit Sr. Villaverde. Agrahim en lo que val la deferencia qu' ha tingut ab nostra humil publicació.

Contrasta notablement le consideració y apreci que vers LA TOMASA demostra una autoritat tan elevada com lo Sr. Villaverde ab la de un célebre empresari que 's dona de menos de farse ab periodichs setmanals.

No parlem per vosté Sr. Salvat.

Fugi, home. Vosté ja sabem qu' es molt galan.

Diu que en lo municipi s' ha gastat un dineral en cotxes desde que va pendre possessió lo nou personal.

'S compren... com que n' hi ha que no mes havian anat en cotxe quan los convidavan per' algun enterro...

Y com que no 's v. uran en cap més...

Un llamp ha causat destrossos á la catedral de Jaen. Es que 'n lo cel deblan errar la punteria.

¿Y aquell capellá mor?

Es veu que l' erran molt sovint.

Diu que á París lo corra ha pres proporcions al armants. Lo que es jo no m' jo gallina encara que me la regilin. Veig que 'n corren massis de blancas sense cresta. Eres turco y no te crec.

No han vist las barracas instaladas al passeig d' Isabel II? De qui es lo cotxut? Releu y quina cosa de mes mal gust!

L' altre dia 'm deya un amic:

No 'ns costará poch car lo descubrimient d' America. Y are fentho per administració...

Los moros han tornat á fer foch contra un barco espanyol. Ja tenen sort que lo Duch de Tetuan te lo vincul del seu titol en aquella terra, y pot ser si is son poch ó molt parents.

Y que es molt hom: de b...

VIGIA de «LA TOMASA»

Moviment d' embarcacions en lo dia d' ahir

SORTIDAS

Proa al cana' de la *Paciencia Pública*; ha sortit lo Berganti *Emprestit* despatxát per D. Antón de las Trampas y C.^a

Al horisont en demanda del derrotero de Cuba 's veu la corbeta *Reformas* navegant solament ab l' escandalosa.

Al oeste á tota vela vira lo berganti *metálich* pera no veurel may mes. Per senyal de matrícula ostenta un Banch de canti.

ENTRADAS

De Constantinopla y la Mar negra en 8 dias lo berganti *Cólera Morbo* carregat de gallinas b'ancas sense cresta á la consignació de los Srs. *Born*, *Boqueria* y C.^a

De Marse'la en 24 horas lo vapor *Mal gust* ab cargament de Barracons pera lo proxim Centenari, á la consignació de M. U. Nicipi.

Queda á l' horisont, issada la bandera de socorro lo berganti *Patria Española* destrossada l' arboladura sense timó ni obras mortas habent perdut tot lo cargament de turró.

A la posta de Sol regnava vent calitxós de S. O. *conservador* ab tendeneia á desapareixer marejada grossa *republicana* y horisonts prenyats de rabia.

LITOGRAFIA BARCELONESA

G D E

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. — Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressions desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossimils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior,

Sobres comercials ab la impressió que 's desitji.

Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

*****

CONTRAST

Avuy qu' enter tot lo mon desde l' alpha hasta la omega mou y remou tanta brega per las festas á Colón, ¿com no tinch de fé escandalls veyent acabarse mas restas? ¡oh, contrast! tothom fa festas quan jo m' trovo ab mes treballs.

JOSEPH OLIVERAS

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest titul y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Dusé, Borghi-Mamo, Tetrzzini, D' Aikel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), García (Fabiana), Martínez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damas), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens aument de preu.

PREVISIO

—Quan m' acabis de pentinar, me portarás l' altra cotilla, qu' aquesta es massa alta.

Pasta **LO SABRE**

Ab aquesta pasta sense rival, se netejan á la perfecció los objectes d' or, plata, coure, llautó, los miralls y lo vidre.

Preu de cada pastilla: 30 céntims de pesseta.

DEPOSIT: Alegria, n.º 1, 1.º, SANT GERVASI.

Punts de venda: Carrer de la Unió, 2, tenda del Sr. Ximeno, BARCELONA.

Kiòsco de Margarit, davant la fàbrica Juncosa, GRACIA.

SECCIÓ DE TRENCA - CLOSCAS

ROMBO

.....
.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres de modo que llegís vertical y horizontalment diguin: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Part del globo; 3.ª: Nom de dona; 4.ª: Id. id.; 5.ª: Conducte d' aygua; 6.ª: Membre d' animal volàtil; 7.ª: Vocal.

PARERA.

XARADA

La primera es un pronóm, la dos nota musical y lo tot nom d' una nena de bellesa angelical.

BERNABÉ LLORENS.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula qu' anantli traient una lletra del devant dongui: 1.ª: Nom de dona; 2.ª: Animal; 3.ª: id.; 4.ª: Vocal.

P. MORERA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Xarada.—*Car me ta.*
Trenca caps.—*La casa sens govern.*
Gerolífich.—*Lo feresós viu en la escasés.*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSIRAT Y LITERRARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50
Cuba y Puerto Rico id.	2
Extranger id.	2'50
Número corrent.	0'10
„ atrassat.	0'20

NOTA—Tota reclamació podrá dirigirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña